

Kommunstyrelsens kontor

Budget- och kvalitetsenhet

Mohammed Khoban

Datum 2016-05-22

Dnr 2016/0105

Till Kommunstyrelsen

Rapportering av flyktingverksamhet per juni 2016

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

Rapport om flyktingverksamheten per juni månad 2016 noteras till protokollet.

Bakgrund

I enlighet med fastställda ”Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering” ska kommunstyrelsens kontor rapportera läget ur både finans- och verksamhetsperspektiv minst en gång varannan månad.

Flyktingverksamheten ska huvudsakligen finansieras genom olika typer av statliga medel och ska vara nollresultat i ekonomi dvs. att för kommunen ska vara kostnadsneutral.

Sammanfattning

Många människor i världen har varit på flykt från krig och katastrofer senare under 2015. Hittills i år har antalet asylsökande minskat. Jämfört med rekordhösten 2015 ser man en kraftig nedgång, men det har även kommit färre sökande än motsvarande tid förra året.

Kommunstyrelsen har tagit fram ”Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering” samt ”Åtgärder för integration”. I riktlinjerna ingår bl.a. att inrätta två samverkansgrupper för både operativa och strategiska utgångspunkter. Samverkansgruppen har fått ett särskilt uppdrag att genomföra en processbeskrivning av samtliga delar i hela mottagningsprocessen. Den strategiska samverkansgruppen arbetar med att ta fram olika typer av lösningar för bostäder. Flyktingverksamheten ska drivas som resultatenhet ur kommunens helhetsperspektiv. De omedelbara kostnaderna för flyktingmottagandet står staten för, men de långsiktiga kostnaderna kan bli problematiska för kommunsektorn.

Regeringen har gett i uppdrag att via särskild utredning föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända. Utredaren ska delredovisa i januari 2017 och slutredovisa i oktober 2017 (Arbetsmarknadsdepartementet dir: 2015:107).

Den 1 mars 2016 trädde en ny lag ikraft, Lag (2016:38) (lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning). Enligt lagen är en kommun skyldig att efter anvisning ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. Syftet med lagen är att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun och påbörja sin etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet. För Österåkers del innebär ca 16-17 nyanlända varje månad från april (154 personer under 2016). Detta är alltså utöver ensamkommande barn som asylsökande.

Den 1 april 2016 har Migrationsverket börjat tillämpa en ny anvisningsmodell för asylsökande ensamkommande barn för mottagande i landets kommuner. Den nya anvisningsmodellen innebär:

- varje kommun tilldelas en viss andel i promille
- Andelen bygger i första hand på folkmängd, tidigare mottagande av nyanlända, tidigare mottagande och anvisande av ensamkommande barn.

Andel för Österåker är 4,29 i promille.

I regeringens vårbudget nämns följande punkter avseende nyanlända:

A- Tidiga insatser för asylsökande. Länsstyrelserna föreslås få uppdrag (från 2017) att samordna och organisera tidiga insatser för asylsökande för att underlätta etablering. Migrationsverkets uppdrag ändras samtidigt till att från och med 2017 inte längre omfatta organiserad sysselsättning som syftar till att stärka kunskaper i svenska och andra etableringsfrämjande insatser.

B- Kompetenskartläggning **för asylsökande**. Kartläggning av kompetens (utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet) ska kunna erbjudas av Arbetsförmedlingen under asyltiden. Arbetsförmedlingen tilldelas extra medel.

C- Migrationsverket tar över bosättningsansvaret. Migrationsverket föreslås (från 2017) ta över ansvaret från Arbetsförmedlingen för att anvisa nyanlända till kommuner med stöd av lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Socialförvaltningen har inrättat en flyktingstödsenhet under 2016 som ansvarar för mottagandet av flyktingar bl.a. ensamkommande flyktingbarn.

Finansiering av skolverksamhet avseende barn/elever (även SFI) som får PUT sker via schablonbidrag. I praktiken överförs medel fr. Socialförvaltningen till Skolförvaltningen enligt faktiska kostnader för skola dvs. antal elever och peng. Aktuell nyckelfördelning för 2016 visar ca 4,6 Mkr för utbildningsverksamhet (varav 3,3 Mkr avseende gymnasieelever och drygt 1 Mkr för sfi).

Arbetsmarknadsdepartementet har föreslagit ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn som ska gälla fr.o.m. 2017 01 01. Detta innebär en övergång till ett mer schablonbaserat ersättningssystem och har byggts på att de flesta ensamkommande barn bor i familjehem eller stödboenden i stället för

HVB-hem. Förslaget är på remiss och remissvaren ska ha kommit till Arbetsmarknadsdepartementet senaste den 24:e augusti. För Österåkers del kan förslaget innebära ca 15-25 Mkr lägre ersättning jämfört med dagens system beroende på antal ensamkommande barn under 2017. Ytterligare information och konsekvenser uppdateras till nästkommande rapporter per augusti och oktober.

Socialnämnden

Under årets första månader har Flyktingstödsenheten börjat få form. I dagsläget finns enhetschef, samordnare, fem handläggare/utredare (varav två konsulter just nu under pågående rekrytering) för ensamkommande barn på plats. Utöver det finns en hälsosamordnare och ytterligare en person som stöder nyanlända i det gemensamma projektet med Arbetsförmedlingen, "hemnära integration". Samverkan och finansiering sker med familjestöds-enheten vad gäller familjehemsrekrytering och administrativt stöd.

Socialförvaltningen har det sammankallande ansvaret för den kommunövergripande operativa samverkansgruppen.

Vid månadsskiftet juni juli hade Österåkers kommun ansvar för 147 ensamkommande barn. Under rubriken statistik nedan redovisas i vilka placeringsformer barnen finns. Ett arbete för att organisera och utveckla enhetens rutiner, mötesstruktur och samverkansformer pågår.

Viktiga händelser under perioden januari till juni

- Österåkers kommun kontaktar Migrationsverket med frågan att ändra till att överenskommelsen ska gälla flickor vilket resulterar i en ny överenskommelse som gäller från 15 mars och som omfattar båda könen.
- Till och med sista juni har Österåkers kommun tagit emot 46 personer, två anvisade personer med funktionsnedsättningar har inte kunnat tas emot då inga anpassade lägenheter har funnits att tillgå.
- Övre Avenir som var planerat att användas som HVB-hem för ensamkommande barn som är beläget vid sporthallen har under perioden april till och med 5 juli används till de nyanlända då bostadsriggarna vid Sågvägen ej stod färdigställda i tid.
- Två bostadsriggar och fem fyrrarumslägenheter ska ställas upp vid Sågvägen, den ena bostadsriggen kommer att tas i bruk under juli månad (Totalt 56 personer kommer att få plats här).
- Ytterligare 15 fyrrarumslägenheter kommer ställas upp i kommunen.
- Migrationsverket har meddelat kommunen att de säger upp gällande överenskommelse om att ta emot ensamkommande barn. Överenskommelsen kommer att upphöra vid årsskiftet 2016/2017.

Den största utmaningen kommunen står inför är att på kort sikt ta fram bostäder för målgrupperna nyanlända personer med permanent uppehållstillstånd och ensamkommande flyktingbarn. En planering för att

tillfredsställa 2016 behov av bostäder är lagd och följer planen. På längre sikt är den stora utmaningen att integrera de personer som bosatt sig i kommun.

I slutet på juni har kommunen mottagit två förslag som är ute på remiss. Dels om ändringar i ersättningssystemet för mottagandet av ensamkommande barn och unga och dels förändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn. Ett förslag till förändring är att en kommun inte längre får placera ensamkommande barn i en annan kommun än den egna om det inte finns en överenskommelse mellan kommunerna. Förändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017. Det andra förslaget som är på remiss omfattar ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn och unga. Det ska förenkla regelverket, förbättra kommunernas planeringsförutsättningar, minska administrativa bördan samt öka kostnadseffektiviteten. Förslaget innebär bl.a. att ersättningen för mottagandet av ensamkommande barn och unga bör i större utsträckning än idag utgöras av schabloner. En stor förändring i förslaget är att tidigare överenskommelser om mottagande är uppsagda och kommunerna ersätts med schabloner per barn samt belagda dygn. Detta kommer med all sannolikhet innebära en sänkning från dagens ersättningssystem. Förslaget är att det nya ersättningssystemet ska gälla från den första januari 2017.

Rekryteringsläget har inte förbättrats, att rekrytera nya medarbetare med adekvat kompetens är en stor utmaning. Arbetet inom socialtjänsten är alltför krävande och det ökade flyktingmottagandet ställer höga krav på kompetens, effektivitet och uthållighet. De vakanta tjänsterna kommer att bemannas med konsult/er från bemanningsföretag under rekryteringsperioden.

Skolnämnden

Per juni månad går 4 barn i förskola, 2 i förskoleklass som är asylsökande och totalt 56 elever inom åk 1-9 varav 3 har fått permanent uppehållstillstånd (PUT). Av de 53 asylsökande i grundskolan går 16 elever i ordinarie klass, 30 elever går i mottagningsenhetens klass på Solskiftesskolan samt 5 elever i Söraskolans förberedelseklass. Ytterligare några elever går i dessa klasser som ej är asylsökande. 2 elever av de i ordinarie klass går utanför kommunen. I gymnasiet går 90 elever på språkintruktionsprogram varav 56 asylsökande och 34 fått PUT.

Schablonbidraget från Migrationsverket utgår till asylsökande barn och elever. Kostnader för nyanlända elever som har fått PUT finansieras av schablonbidrag/statsbidrag via Socialnämnden. När nyanlända får PUT är de berättigade till SFI. Även kostnader för SFI förväntas öka. Denna kostnad finansieras av schablonbidrag via Socialnämnden som uppskattas till 1 Mkr för 2016.

Kultur-och fritidsnämnden

Fritidsgårdsenheten driver ett projekt för att skapa integration ur fritidsperspektiv genom att anställa en fritidsledare med språkkunskaper. Projektet ska också vara en förmedlande länk mellan ungdomsgrupperna, föreningslivet, skolan, socialtjänsten samt övriga samhällsaktörer. Projektet är ett år med möjlighet till förlängning efter att verksamheten utvärderas. Finansieringen sker dels via flyktingverksamhet och dels via Kultur- och fritidsnämndens ram.

Kommunstyrelsens kontor

Täljövikens evakueringsboende har organiserats inom KSK och ska finansieras av Migrationsverket. Verksamheten har drivits under okt 2015 t o m mars 2016. Sedan mars 2016 har Täljöviken inte haft några gäster. Näringslivs- och utvecklingsenheten har ansökt om medel för insats VIDA (Välj Inkludering, Delaktighet, Aktivitet): Detta projekt kommer att pågå från augusti och vidare under 2017. Insatsen ska syfta till att underlätta etableringen i samhället, skapa nätverk, stödja språkinlärning, eller ge socialt stöd till ensamkommande barn.

Produktionsstyrelsen

Mottagningsenheten avslutade terminen i god ordning. Vid skolavslutningen var 32 elever inskrivna, varav 11 gick ut åk 9 och således börjar på gymnasiet i augusti. De allra flesta av eleverna visar att fortsatt god studiemotivation, lärarna är engagerade och väl kompetenta för sitt uppdrag. Elevtillströmningen till Mottagningsklassen har varit fortsatt låg.

Alla högstadieskolor (åk 7-9) i Åkersberga ser ut att vara fyllda av elever redan till skolstart augusti 2016. Detta betyder att en del av ensamkommande i dessa årskurser kan hänvisas till Ljusterö skola. Både Skärgårdsstadsskolan och Tråsättraskolan är bäst lämpade att, med lokaltillskott, ta mot nyanlända under hösten.

105 elever inskrivna på Språkintröduktion. Produktionens antagande är att fortsatt inflyttning med 4 elever per månad i snitt under hösten 2016. Språkintröduktionseleverna äter skollunch i gamla Hackstaskolans matsal. En tänkbar lösning för eventuell lokalbehov för nyanlända kan vara på Sågvägen som inte används inom vård- och omsorg i dagsläget. En del av Bergas idrottshall kan användas för undervisningen fr.o.m. hösten 2016

Produktionsförvaltning har skrivit en överenskommelse med Socialförvaltning. för att driva HVB verksamhet (Avenir). Fullt på samtliga rum på nedre riggen. Där bor 11 pojkar mellan 14 och 18 år. Av totalt 14 rum är 2 personalutrymmen (sovande jour) och en tvättstuga. Från och med den 15:e augusti så kommer även den övre riggen att använda till HVB- platser, då de nyanlända (med PUT) som tillfälligt erbjudits bostad av socialförvaltningen, flyttar.

Nämnderna har budgeterat med kostnader motsvarande totalt 132,3 Mkr för 2016 och bokslutsprognosen pekar i dagsläget inte på större avvikelse jämfört med budgeten. Flyktingverksamhet som helhet ska betraktas som en resultatenhet. Detta innebär att berörda kostnader ska finansieras av olika typer av stadsbidrag. Nedanstående tabell visar både budget och prognoser för flyktingverksamhet inom två nämnder och produktionsstyrelsen.

Nämnder/Styrelse	Budget 2016			Prognos 2016		
	Brutto	Intäkter	Netto	Brutto	Intäkter	Netto
Socialnämnden	-96 269	96 269	0	-96 269	96 269	0
Varav ensamkommande	-89 885	89 885	0	-89 885	89 885	0
Varav PUT	-6 384	6 384	0	-6 384	6 384	0
Skolförvaltning	-15 053	15 053	0	-15 053	15 053	0
Varav förskolan	-586	586	0	-586	586	0
Varav grundskolan	-4 367	4 367	0	-4 367	4 367	0
Varav gymnasium	-9 100	9 100	0	-9 100	9 100	0
Varav SFI	-1 000	1 000	0	-1 000	1 000	0
Produktionsstyrelsen	-22 072	22 699	627	-22 073	22 699	626
Varav grundskolan	-2 721	2 721	0	-2 721	2 721	0
Varav gymnasium	-11 537	11 537	0	-11 537	11 537	0
Varav SFI (25%)	-1 057	1 218	161	-1 057	1 218	161
Varav boende	-6 757	7 223	466	-6758	7223	465
Summa	-133 394	134 021	627	-133 395	134 021	626

Tabellen har kompletterats med bl.a. SFI (svenska för invandare) för flyktingar som drivs av produktionsförvaltningen.

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Mohammed Khoban
Budget- och kvalitetschef

Bilagor:

- 1- Sammanställning av antal nyanlända/flyktingar
- 2- Sammanställning av antal barn/elever inom förskole-skolverksamhet
- 3- Sammanställning av olika typer av riktade bidrag för flyktingverksamhet

Antal nyanlända/flyktingar

Asylsökande	2015 Dec.	Nuläget 2016-06-30	2016 Prognos	2017 * Prognos	2018 Prognos	2019 Prognos
Vuxna och familjer med barn	0	0	0			
Varav barn	0	0	0			
Ensamkommande	119	118	118			
Summa	119	118	118	0	0	0

Personer med uppehållstillstånd	2015 Utfall *	2016 Nuläget	2016 Prognos	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 Prognos
Vuxna och familjer med barn	46	47	154			
Varav barn	28	14				
Personer med anknytning **	5	0	1			
Varav barn	3	0				
Ensamkommande **	20	30	40			
Summa	71	77	195	0	0	0

* Uppgifter för 2017 kommer att kompletteras vid nästkommande rapport

** Har betydelse för prognoser och utvecklas senare

Boende	2015 Utfall	2016 Nuläget	2016 Prognos	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 Prognos
Ensamkommande						
Familjehem i egen regi (Arvode)	12	15	15			
Varav i Österåkers kommun	12	8	8			
Familjehem i extern regi (Köp av verksamhet)	31	20	20			
Varav i Österåkers kommun	0	6	6			
HVB	53	66	86			
Varav VårLjus AB, Bergavägen 78	16	14	14			
Varav VårLjus AB, Solhuset		12	14			
Varav Förenade Care AB (Österåker)	12	0	0			
Varav bostasrigg Avenir		11	25			
Varav externa	25	29	13			
Varav ev. nytt HVB			20			
Gruppboende	43	40	10			
Övrigt		7	17			
Tillkommande EKB resten av året			10			
Summa	139	148	158	0	0	0

Antal barn/elever inom förskole- och skolverksamhet samt SFI

Antal barn/ elever PRF/SKF	December 2015	Aktuell 2016-06-30	Prognos VT	Prognos HT	Kommentar
Förskola	5	4	5	4	
Grundskola	26	56	56	124	
Varav asylsökande	23	53			2 saknar LMA i jan
Varav PUT	3	3			Söra
Varav förberedelseklass	6	35			6 söra , sol 26 mott.enhet
Varav direkt ordi. Klass	17	16			Bergsättra, Marg, Skärg. Trå
Varav från andra kommuner	0	2			2 st asyl utanför kommunen
Fritidshem					
Gymnasium	82	90	90	135	Språkinduktionsprogram
Varav asylsökande	40	56			
Varav PUT	42	34			Tillkommer 2 sålda platser andra kom.
SFI	185	185			
Varav flyktingar	50	50	50	50	Feb. 10 nya och 10 slutat

För asylsökande kan man söka bidrag hos Migrationsverket

För PUT kan man finansieras via nyckelfördelning för schablonbidrag

Riktade statsbidrag för flyktingverksamhet

STATSBIDRAG	Utfall 2015	Aktuell t.o.m 2016-06-30	Prognos 2016	Kommentar
Ensamkommande barn				
Bidrag (avtal)	23 949 **	40 582	91 219	1600 kr/dygn och plats
Bidrag (utöver avtal)	12 289	6 737	6 737	Faktiska placeringskostnader
Belagda dygn	3 537	7 825	16 657	300 kr/dygn och plats
Årligt bidrag för adm.	500	500	500	Ej ansökan
Utredningskostnader	6 763 ***	0	1 087	Ansökan
Stödsatser	55	0	55	Extra bidrag som utbetalas en gång per år (Maj)
Övrigt		224	672	Extra utifråna faktiska kostnader
Nyanlända (PUT, asylsökande)				
Schalonbidrag	4 481	2 934	7 833	Under två år som ska täckas på 3,5 år
Årligt bidrag för adm.	223	222	222	82 700 per person (2015), 125 000 kr (2016)
Betydande extraordinära kostnader	711	0		Ansökan
Tillståndssökande personer				
Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd	134		47	Annat skäl än flykting
Extra stadsbidrag				
Ersättning för asylsökande barn				
Förskolan 60 800 kr per barn	139	145	329	Papperslösa (SKN)
Förskoleklass 49 700 kr per elev		55	99	Regeringens särskilda beslut (6,7 Mkr)
Grundskolan 97 500 kr per elev	536	2 574	4 738	Justerats upp för 2016 med 50%. Max 10 mån.
Gymnasium 110 800 kr per elev	925	3 310	5 906	SKN
Skolan 7 tkr per elev & termin	399	105	280	Sökbart per elev och termin

* Vid bokslutet 2015 har bokats 13,4 Mkr för ensamkommande och 4,5 Mkr för övriga flyktingar enligt matchningsprincip

** varav 589 tkr avser intäkter tillhörande 2014 men bokförda 2015

*** varav 1 491 tkr avser intäkter tillhörande 2014 men bokförda 2015

Enligt tidigare beslut 10% av schablonbidrag avseende flyktingar (PUT eller asylsökande) ska finansieras kostnader för utbildning SKN har bokats upp ca 1,3 Mkr som inkomstrest vid bokslutet 2015